

ВИПАДКОВІСТЬ ТА НЕДОСТОВІРНІСТЬ ЯК ФАКТОРИ ВІЙСЬКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Гармаш Д.

Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. Тіхонова Л. А.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. філософії, тел.: (057)702-14-65)
e-mail: daria.harmash@nure.ua>

The article considers the issues of resolving military conflicts. It has been shown that the most extreme form of coercion in world politics is military violence. In today's world, the role of military force in resolving conflicts between states cannot be underestimated. Based on the history of many wars, it is safe to say that the use of this type of violence is associated with a number of surprises and uncertainties that can dramatically change the course of military conflict. Therefore, it is very important to study this aspect for the successful construction of a military strategy.

Найбільш крайньою формою примушування у світовій політиці є військове насилля. У сучасному світі неможливо недооцінити роль військової сили у вирішенні конфліктів між державами. Виходячи з історії багатьох війн, можна з упевненістю стверджувати, що здійснення даного виду насилля пов'язане з чималою кількістю несподіванок та невизначеностей, що можуть кардинально змінити хід військового конфлікту. Тому дуже важливим є вивчення цього аспекту для успішної побудови військової стратегії. У даному питанні дезінформація є досить уживаним інструментом. Згідно з тлумачним словником сучасної української мови, «дезінформація – це навмисне введення в оману неправильною інформацією». За допомогою такого прийому можна суттєво знизити ефективність прийняття рішень керівництва противника та його психологічну стійкість, забезпечити раптовість дій, захоплюючи таким чином ініціативу. Наприклад, політика дезінформації, що проводилася фашистською Германією дозволила їм отримати серйозну перевагу над СРСР у 1941 році. Як вказано вище, війна таїть у собі велику кількість раптовостей та випадковостей, що можуть призвести до невдач, тому майже дослідники вважають, що неможливо спланувати ідеальну стратегію. Це називають терміном "тертя війни". Для того, щоб не дати дезінформації ввести себе в оману та максимально наблизити план до успіху, необхідно передбачити найгірший варіант розвитку подій, що зазвичай нелегка задача.

Ще однією причиною "тертя війни" є факт того, що війна це, без сумніву, стресова ситуація, коли не тільки підвищується ймовірність помилки, а й стає неможливо спрогнозувати поведінку людини. Також

сила тертя залежить від співвідношення сил сторін: при відносно рівних силах супротивників тертя зменшується, а якщо одна сторона конфлікту має велику військову перевагу над іншою, то для першої сторони тертя зменшується.

Із розвитком прогресу на передній план виходить аналіз "великих даних" для контролювання прийому рішень і знаходження найбільш оптимальних із них. З іншого боку необхідно пам'ятати, що супротивник може також застосовувати "великі дані" разом з іншими новітніми інформаційно-комунікаційними технологіями для посилення дезінформації.

Ще один не менш важливий аспект війни, який треба брати до уваги, це так званий "туман війни". Він пов'язаний з тим, що інформація, на якій будується стратегія військових дій, недостовірна. До "туману" призводить помилковість припущень та інформації розвідки, а також звичайні випадковості. Існування "туману війни" надає істотного значення роботі розвідки, тому що на її плечі лягає повна відповідність за подолання цієї перешкоди. Багато зусиль повинно докладатися для отримання максимально точної інформації про поведінку супротивника, її вивчення та аналізу. Крім того, для розсіювання туману необхідно раціонально оцінювати власні сили

Держави багато в чому нагадують людей, тому, як для кожного індивіда дуже важливо вміти пізнавати себе, точно так же і для держави це буде чималою перевагою. Точніше це є завданням керівництва цієї держави. Нерозуміння вищим керівництвом власних можливостей, як і недостовірна інформація про сили держави-супротивниці, призводить до згущення туману.

Отже, для складання успішної воєнної стратегії, необхідно мати на увазі "тертя війни" та "туман війни". Якщо коротко, то тертя – це про раптові випадковості, а туман – про невизначеності. Стосовно "тертя війни", дуже важливо знайти "золоту середину". Адже якщо покладатися тільки на тертя, стратегія вийде занадто боязливою, та ні до чого не призведе. У той же час, приділяючи йому дуже мало уваги, з'являється великий ризик провалу операції через певну несподіванку або випадковість. "Туман війни" можна максимально зменшити детальним вивченням своїх можливостей і можливостей супротивника. Контролюючи ці два фактори, можна понизити ризик розростання військових конфліктів.